

Ga je staken of neem je ontslag?

In de rat-race waar alles draait om geld zien we steeds meer werknemers staken. Dat is soms succesvol, bijvoorbeeld als onderhandelingstactiek vanuit de vakbonden. Ook de inflatie heeft stakingen wat wind in de rug gegeven. Maar vaker haalt staken niets uit, de inzet wordt bij lange na niet gehaald of de werkgever (meestal de overheid dan) blijft gewoon de eigen koers varen.

Altijd gaat staken over een hoger salaris en verzinnen ze er wat andere eisen bij. Minder werkdruk wordt dan vaak genoemd. Dat komt dan door reorganisaties, efficiëntieslagen, hoger ziekteverzuim en/of meer regels en administratie. Wat in al die zaken doorklinkt is dat de werknemers gewoon worden uitgemolken door de werkgever. Het gaat om winstmaximalisatie en aandeelhouderswaarde.

Vraag je aan mensen of ze het naar hun zin hebben op het werk, dan zegt de overgrote meerderheid 'Nee!' Al die mensen dromen van een grote prijs uit de loterij en dan stoppen met dat werk. Eventueel ander werk, maar in elk geval weg daar uit de slangenkuil. Vaak kunnen ze nog wel opschieten met collega's en hun klanten, maar de organisatie, de bazen, de systemen en de processen komen hun strot uit.

Nog maar een enkeling die voor een baas werkt heeft het wel naar z'n zin, omdat goede bazen zeer dun gezaaid zijn. Veel werknemers werken dus jaar in jaar uit eigenlijk tegen hun zin in zo'n organisatie. Sommigen verkassen en komen er dan achter dat het gras niet groener is bij de burens. Ook daar treedt reorganisatiemoedigheid op. Bazen die niets snappen van de werkvloer.

Bazen die niet luisteren en alleen bezig zijn met hun eigen belangen. Bazen die snel weer vertrekken zodat ze nooit geconfronteerd worden met de ellende die ze veroorzaken. En boven die bazen zitten weer andere bazen die het hebben uitgevonden. Er is een cultuur ontstaan van 'ieder voor zich'. Bazen én werknemers zijn nauwelijks meer wezenlijk betrokken bij het werk dat ze doen.

Bovenop dit alles is er de laatste decennia, met een versnelling in de laatste jaren, nog iets anders duidelijk geworden. Dat is het ontstane inzicht dat zoveel organisaties niet alleen hun werknemers uitmelken, maar in wezen corrupt zijn (geworden). Waar die organisaties eerst goed waren voor hun werknemers, hun klanten en omgeving, zien we nu iets anders.

De Politie is een goed voorbeeld. Welke agent heeft het nu nog naar de zin? De werkdruk is gigantisch. Als ze een boefje vangen loopt die eerder buiten dan dat ze het proces verbaal volgeschreven hebben. De organisatie is stroperig en verschillende onderdelen werken totaal langs elkaar heen. De bazen zijn vooral met zichzelf bezig. De politiek roeptotert van alles, maar er gebeurt niets.

Het ziekteverzuim is torenhoog. De toelatingseisen verdampen en obesitas agenten moeten achter jonge loverboys aanrennen. De stress bij agenten is enorm, want ze kunnen het nooit goed doen. Sommige agenten zijn zo doorgedraaid dat ze schieten op een jonge boer in een tractor, oudjes keihard tegen de grond werken en liggende demonstranten gewoon in het gezicht schoppen.

En dan gaan ze staken voor meer geld en minder werkdruk. Alsof daarmee hun werk leuker wordt, alsof hun dagelijkse werkvreugde dan toe zal nemen. De vergiftigde cultuur gaat met meer geld en minder werkdruk echt niet weg. De corruptie wordt er heus niet mee opgelost. Bovendien weet je eindelijk toch wel dat als er iets uitkomt van al die beloften je er uiteindelijk nauwelijks iets tot niets aan overhoudt.

Iedere extra euro betekent ook meer belasting. Die paar tientjes gaan gewoon ook wel op en na één of twee maanden ben je gewend aan iets meer kunnen consumeren. Het lost in wezen helemaal niets op, niets. En minder werkdruk is eigenlijk altijd een fantasiepraatje. Ik heb nog nooit gezien dat daar iets aan gedaan wordt. Nooit!

Dus wat doet die agent, die blijft tegen z'n zin in werken bij de Politie. Op naar de volgende burn-out. Een heel enkele keer lees je iets over dat een agent er klaar mee is. Dat komt dan door een persoonlijk inzicht, hij of zij komt erachter hoe de vork daadwerkelijk in de steel zit. De werknemer wordt uitgemolken én de organisatie is corrupt. Al zou het dan niet altijd als corrupt worden omschreven.

Eerder dat er teveel misstanden zijn en zaken niet zo kloppen. Van buitenaf vragen 'wij' ons natuurlijk al jaren af, zeker gezien de gebeurtenissen tijdens de Coronafase, waarom agenten kunnen blijven werken in zo'n omgeving. Orders krijgen om onschuldige burgers klem te zetten en dat uitvoeren. Je moet het maar kunnen met je geweten. Dom zullen ze toch niet zijn.

Nu zijn het natuurlijk niet alleen de agenten die in zo'n positie verkeren, ik stel alleen een sprekend voorbeeld. Wat dacht je van de mensen die bij de Overheid werken, op Ministeries of mensen die in een organisatie werken vóór de Overheid, bijvoorbeeld als adviseur. Al die mensen werken mee aan dat gedrocht. Al die mensen moeten dat met hun geweten zien te klaren.

Slechts weinigen zeggen bewust 'Nee! Hier en niet verder.' en nemen ontslag. Zij willen geen onderdeel meer uitmaken van een systeem dat zich tegen de gewone mensen heeft gekeerd. Zij staken niet meer, ze zijn helemaal weggegaan. Ik denk dat ieder weldenkend mens regelmatig stil mag staan bij het werk dat hij of zij doet. Is het nuttig? Heb ik het naar mijn zin? Draagt het bij aan welzijn voor gewone mensen?

Het gaat er niet om dat je per direct opstapt als je tot de conclusie komt dat je elders waardevoller kan zijn, maar dat je bewust wordt en van daaruit bewuste keuzes maakt. Dat je niet blijft hangen in een sleur en werken voor je geld, maar dat de ontdekkingstocht alleen al zoveel energie kan geven. Wanneer je ervoor open staat dan gaat het leven zelf je geven wat je nodig hebt.

Het gaat niet om ontslag, maar om bewustwording. Het gaat niet om staken voor meer geld en minder werkdruk, maar om gelukkig kunnen zijn met wat je doet voor werk in welke omgeving. Zo stap je uit de rat-race. Daarmee verandert het systeem. Wat er voor nodig is? Verantwoordelijkheid nemen voor jezelf. Vanuit een moreel besef. Je bent niet alleen. En dat schept weer verantwoordelijkheid voor het geheel.

Nico Cost, 28 maart 2023